

SAMMENSTILLING OG VURDERING AV HØRINGSUTTALELSER OM UTKAST TIL FORSKRIFT SOM UTFYLLER DYREHELSE- FORSKRIFTEN MED BESTEMMELSER OM LANDDYRANLEGG OG RUGERIER OG SPORBARHET AV LANDDYR OG RUGEEGG (LANDDYRSPORBARHETSFORSKRIFTEN)

Mattilsynet har mottatt sju høringsuttalelser, av disse var det to som var positive til forslaget eller ikke hadde kommentar til det. En sammenstilling av kommentarene blir gjengitt og vurdert i teksten under.

Følgende høringsinstanser har uttalt seg:

Saksnr.:	2021/29511		
	Høringsinstans	Merknad	Ingen merknad
1	Utenriksdepartementet		X
2	Justis- og beredskapsdepartementet		X
3	Norsk hestesenter (NHS)	X	
4	Kjøtt- og fjørfebransjens landsforbund (KLF)	X	
5	Animalia, på vegne av Animalia, Norges Bondelag, Nortura og OS ID (Animalia m.fl.)	X	
6	Norges Zoohandlers Bransjeforening (NZB)	X	
7	Norske Reindrifsamers Landsforbund (NRL)	X	

1. Generelle kommentarer

Høringsinstansens syn.

Animalia m.fl. viser til at husdyrnæringen har i lang tid hatt tett dialog med Mattilsynet rundt utvikling av digitale løsninger som skal dekke krav i AHL. De synes det er veldig positivt at det offentlige har en tett dialog med næringen, slik at vi sammen kan definere digitale løsninger vi tror kan oppnå høy oppslutning. Næringen er opptatt av at løsningene som etableres er praktisk gjennomførbare for husdyrprodusentene og næringen slik at vi reelt oppnår økt grad av sporing.

Animalia m.fl. opplever at regelverket som nå er til høring oppleves som vanskelig å få oversikt over. De synes også det er utfordrende å forstå grensegangen til regelverk i kommende høringer. Derfor er det mulig de forskutterer problemstillinger som kommer i høringene for utfyllende bestemmelser og nasjonale bestemmelser eller at vi tar opp utfordringer vi ser som følge av dialogen med MT rundt de tekniske løsningene for produksjonsplassID.

Animalia m.fl. viser til at Mattilsynet som en del av tilpassingen til AHL arbeider med å etablere et produksjonsplassregister og at alle produksjonsplasser/anlegg der dyr holdes permanent eller midlertidig, skal få tildelt en 7-sifret id kalt «ProduksjonsplassID». De forkorter ProduksjonsplassID videre i svarbrevet til PPID.

Animalia m.fl. sier at regelverket har en del definisjoner på dansk og engelsk, mens høringsbrevet benytter andre begreper. De har valgt å tolke følgende begreper slik:

- «Operator» tolkes som «Driftsansvarlig» (forordning (EU) 2016/429, artikkel 4, nr. 24).

- «Establishment» og «Virksomhet» tolkes som «Produksjonsplass» (forordning (EU) 2016/429, artikkel 4, nr. 27). I høringsbrevet mener vi dette er benevnt «Anlegg».
- «Unikt registreringsnummer» tolkes som «ProduksjonsplassID» (forordning 2019/2035, artikkel 2, nr. 15). Dette er «et nummer tildelt af den kompetente myndighed til en registreret virksomhed som omhandlet i artikel 93 i forordning (EU) 2016/429».

Animalia m.fl. viser til at flere av artiklene i forordning EU 2019/2035 sier noe om merking av produksjonsdyr, eksempelvis artikkel 45 om merking av småfe. De tolker forskriften slik at dyr skal merkes med fødestedets PPID og et individnummer. I praksis har de forstått at fødestedet blir foretakets registrerte driftssenter (per nå i Landbruksregisteret).

I sitt arbeid med Mattilsynet rundt etablering av registeret for produksjonsplass har de forstått at dersom to eller flere foretak driver i samme fjøs, altså på samme produksjonsplass, blir disse tildelt samme PPID. Dette gjør at man ikke kan skille hvilket foretak det enkelte dyr kommer fra ved å se på eller lese av PPID på øremerket, man må også se på individnummeret. Foretakene må dermed samordne seg imellom hvilke nummerserier de benytter på dyra, en ulempe som med fordel kan unngås. Merkeregisteret vil ha oversikt over hvem av disse foretakene som opprinnelig bestilte øremerkene, men det er kun for storfe det har informasjon om hvilke merker som faktisk er tatt i bruk. Det er også kun for storfe man har oversikt over hvem som eier dyrene/hvilket dyrehold dyrene står i, da rapporteringen til MATS for omsatte småfe og svin er for dårlig og det i dag ikke finnes individregister for annet enn storfe. Den skisserte løsningen med at flere foretak får samme PPID ser vi på som en stor utfordring, særlig for småfe. Om det kan ha uheldige konsekvenser for svin er vi per nå usikre på, her må vi vite mer om merkeregler for svin. Når slakterier henter lam til slakt, henter de flere flokker samtidig. På slaktelinjen leses dyrets identitet av elektronisk, enten det gule opprinnelsesmerket eller det hvite merket dersom dyret er omsatt. Dette er rasjonelt for slakteriene og ikke minst gir det god datakvalitet ved at man unngår manuelle tastefeil. En datakvalitet alle i verdikjeden er tjent med. Med den skisserte løsningen, der flere besetninger sine lam har samme PPID i øremerkene, må slakteriene legge om sine løsninger for identifisering av besetning for å sikre at det økonomiske oppgjøret av slaktet går til rett foretak.

Animalia m.fl. sier at verken Merkeregisteret eller MATS vil kunne gi svar på hvem som faktisk eier lammet som er slaktet. Vi har nevnt denne problematikken for Mattilsynet gjentatte ganger, men opplever ikke at de har forståelse for dette eller tar problemstillingen på alvor. Motargumentet er at regelverket krever dette og at dette gjelder få besetninger. Vi ber dere vise til hvor i regelverket dette kravet står. Vi mener dette vil gjelde et tilstrekkelig antall besetninger og dyr til at dette blir et praktisk problem.

Animalia m.fl. har også forstått at det fortsatt vurderes hva som må være avstand mellom to smittemessige enheter, for eksempel innen en eiendom, for at disse skal gis ulik PPID. Vi mener det her bør vurderes en mulighet for unntak fra regelverket også for to foretak som driver innen samme fjøs. Praktiske ulemper og kostnader føres over på produsenter og varemottakere. Å tildele ulike foretak på samme produksjonsplass ulike PPID'er mener de er fornuftig. Da sikrer man en mer enhetlig og sikker identifisering av dyr og eier (foretak). Vi mener forslaget ikke forringer mulighet for sporing. Det er koordinatene som ligger bak PPID'en som er avgjørende for lokalisering av produksjonssted og koordinatene vil være like for samme sted selv om disse gis ulik PPID per foretak.

Animalia m.fl. har forstått at det kan komme forslag til at krav til hvite øremerker på omsatt sau skal bortfalle. Å fjerne hvite øremerker uten å ha et Husdyrregister for småfe er umulig, man vil da ikke ha kontroll på hvem som eier sauen. Det vil være særdeles negativt for foretak med samme PPID, hvordan skal man da skille dyrets eier ettersom dyrene har samme PPID i både hvitt og gult øremerke og det elektroniske merket heller ikke har informasjon om merkefarge.

Animalia m.fl. uttaler at det nye registeret for produksjonsplasser vil bli et svært sentralt register for norske husdyrhold. Det er derfor avgjørende at det blir et register med god datakvalitet. Registeret skal inneholde identiteten (PPID) og lokaliteten (koordinater/adresse/gårds og bruksnr) til alle produksjonsplasser i Norge der dyr holdes permanent eller midlertidig. I det MT nå beskriver som fase 1 skal man populære registeret med identiteten og lokalitet av driftssentrene til aktive husdyrhold. Denne informasjonen hentes fra Landbruksregisteret. Deretter skal nye produksjonsplasser bli registrert ved at produsentene manuelt registrerer dette i MATS. Animalia m.fl. er bekymret for at man legger opp til manuell registrering fra produsentenes side og mindre bruk av registerdata fra andre offentlige og private register. Dette vil gi merarbeid for bonden og vil påvirke datakvaliteten i registeret. Digitale løsninger tilrettelagt for enkel rapportering og et presisjonsnivå med betydelig redusert risiko for «tastefeil» er avgjørende for høy oppslutning og dermed i hvor stor grad man også lykkes med økt grad av sporing.

Som en generell bemerkning ønsker Animalia m.fl. å si at de opplever at nasjonal tilpassing til AHL ikke er ferdig tolket og spesifisert. Likevel utvikles nå de digitale løsningene for dette. Vi tror det kan skyldes at MT samtidig som tilpassing til AHL må fase ut bruk av produsentnummeret. Dette anser de som en uheldig kombinasjon. MT og næringen har kostnader for tilpassing til de nye digitale tjenestene og dersom det kommer endringer her som følge av det forserte arbeidet vil kostnadene for alle parter bli høyere enn nødvendig. Det tar også tid for produsentene å venne seg til nye løsninger og stadig endring av systemene virker forvirrende og kan påvirke gjennomføring og dermed også sporbarheten.

Animalia m.fl. sier det kommer nye rapporteringskrav rundt forflytning av dyr som følge av dette regelverket. Et eksempel er rapportering av dyr til og fra fellesbeiter. De mener at det å få produsent til å angi hvilke produksjonssteder (inkl. beiter) de i dag benytter, vil være et betydelig steg fremover for å kunne spore bedre ved eventuelle smitteutbrudd. Krav om at man i tillegg skal rapportere enkeltindivider eller grupper av dyr inn og ut av disse produksjonsstedene vil oppleves som tungvint og byråkratisk. De frykter at et såpass detaljert rapporteringskrav kan undergrave respekten for regelverket. De mener det er grunn til å spørre seg hvorvidt en produsent sine dyr på ulike produksjonssteder kan anses som ulike smittemessige enheter og at dette dermed kan gi et bilde av falsk trygghet for noe som i realiteten er samme smittemessige enhet. Når det gjelder rapportering av storfe til fellesbeiter og dette med at hver produksjonsplass må ha en driftsansvarlig («operator»), så har vi en bekymring. Storfe som meldes flyttet til og fra fellesbeiter kan ikke skifte formell eier. Det må også avklares hvorvidt det er en dobbel rapporteringsplikt tilsvarende det man har på kjøp og salg av storfe. Vi mener dobbel rapporteringsplikt til fellesbeiter vil være uheldig. Her mener vi dyreeier må stå for rapporteringen dersom den blir innført.

Animalia m.fl. sier det er bra og viktig at det stilles krav til næringen hva angår rapportering som kan bedre mulighetene for sporing. Det vil kunne bidra til å sikre og forbedre en allerede god norsk dyrehelse. Men, for å oppnå dette er det da viktig at man legger opp til digitale løsninger som muliggjør at vi kan realisere disse gevinstene. Praktiske og varige løsninger man får høy oppslutning om er da rett vei å gå.

KLF støtter høringssvaret fra Animalia m.fl. De trekker spesielt frem problemstillingene beskrevet på følgende områder som viktige:

- Tildeling av to driftsansvarlige på samme eiendom mulighet for ulike PPID
- Bortfall av mulighet for hvite øremerker med RFID for småfe som er solgt
- Manglende eier/individ register på småfe og gris
- Manuell registrering av grunndata fra produsenten selv knyttet til ny PPID
- Nye registreringskrav på midlertidige forflytninger steder må sikre at nødvendige data om eier beholdes i registeret

En ting KLF er usikre på og ønsker avklaring rundt, er om driftsansvarlig og eier alltid er den samme. De spør om de risikerer å måtte slå opp i/ha et eget register som viser hvem som er eier av PPID eller dyr/besetning. De spør også om driftsansvarlig kan være forskjellig fra den som er ansvarlig for KSL, og om dette vil kunne gi verdikjeden utfordringer? KLF er opptatt av at utfasing av produsentnummer og innføring av PPID tar hensyn til hele verdikjeden og offentlige og private aktørers helhetlige behov. De mener en må unngå ufullstendige løsninger, med behov for å etablere nye/parallele løsninger for dekke det som har ligget i Mattilsynets registre til nå, eller som ut fra samlede vurderinger er hensiktsmessig å legge der. Registrene i Mattilsynet må legges til rette for identifisering og kommunikasjon som sikrer datakvalitet og effektivitet, med fokus på praktiske og varige løsninger.

Mattilsynets vurdering

Begrepene «operator»/«driftsansvarlig» og «establishment»/«virksomhet» er ikke definert i forordningene som gjennomføres i landdyrsporbarhetsforskriften. I likhet med *Animalia m.fl.*, mener vi det er naturlig å forstå det slik at begrepene har samme betydning i disse forordningene som de har i den overordnede dyrehelseforordning (EU) 2016/429. Der er begrepene definert i henholdsvis artikkel 4(24) og artikkel 4(27) i den overordnede dyrehelseforordning (EU) 2019/429. I den norske versjonen av dyrehelseforordningen er begrepene oversatt med henholdsvis «driftsansvarlig» og «anlegg».

Dyrehelseforordningens definisjon av «driftsansvarlig» lyder «enhver fysisk eller juridisk person som har ansvar for dyr eller produkter, herunder for et begrenset tidsrom, med unntak av kjæledyrholdere og veterinærer». Definisjonen er ikke knyttet til at vedkommende må eie dyret eller produktet. Dermed kan driftsansvarlig være en annen person enn den som eier dyret eller produktet. Uten å vite hvem som er ansvarlig for KSL/hvordan ansvarlig for KSL er definert, kan vi vanskelig svare på KLF sitt spørsmål om driftsansvarlig vil kunne være forskjellig fra den som er ansvarlig for KSL.

Kommentarene fra *Animalia m.fl.* og KLF gjelder i stor grad registrering av anlegg for hold av landdyr og tildeling av registreringsnummer til slike anlegg. Det er til tross for at dette ikke var omhandlet forskriftsutkastet/tema for høringen. Kravet om registrering av anlegg for hold av landdyr og tildeling av registreringsnumre til slike anlegg er regulert i henholdsvis artikkel 84 og artikkel 93 i dyrehelseforordningen, som skal gjennomføres i den nye dyrehelseforskriften. Det følger av artikkel 93 at myndighetene skal tildele hvert anlegg et unikt registreringsnummer. *Animalia m.fl.* og KLF har rett når de antar at det de omtaler som PPID var ment å skulle være registreringsnummeret Mattilsynet tildeler norske anlegg i henhold til dyrehelseforordningen artikkel 93. Å tildele samme anlegg to forskjellige PPID, slik *Animalia m.fl.* og KLF tar til orde for, er ikke forenlig med kravet om at registreringsnummeret som tildeles et anlegg skal være unikt.

Mattilsynets arbeid med å etablere et nytt register over anlegg for hold av landdyr, som tildeles unike registreringsnumre, er av ulike grunner nå lagt i bero. Det er uvisst om og i så fall når arbeidet blir gjenopptatt, men vi noterer oss ønsket fra *Animalia m.fl.* om å etablere en teknisk løsning for registrering av anlegg som er brukervennlig.

Inntil det er etablert et nytt system for registrering og registreringsnummerering av anlegg, er Mattilsynet avhengig av at produsentnummersystemet blir videreført slik at de 8 første sifrene i produsentnummer (prod8) fortsatt kan brukes som registreringsnummer til anlegg for hold av storfe, svin, sauer, geiter, dyr av kamelfamilien og hjortedyr. Prod8 representerer landbrukseiendom i en kommune. Prod8 er ikke unikt for hvert foretak som holder dyr på samme landbrukseiendom og gir ingen fordeler sammenliknet med PPID i så måte.

Som *Animalia m.fl.* riktig kommenterer, omhandler flere av artiklene i forordning (EU) 2019/2035 merking av produksjonsdyr. For sauer, geiter og svin som merkes etter henholdsvis artikkel 45(1)(a) og artikkel 52 gjelder krav om at merkene skal inneholde det

unike registreringsnummeret til fødselsanlegget. Dette ville vært PPID dersom dette hadde blitt innført. Nå blir det ventelig prod8 isteden. Det er i så fall en videreføring av nåværende bestemmelser.

For storfe, sauer, geiter, dyr av kamelfamilien og hjortedyr som merkes etter henholdsvis artikkel 38, artikkel 42(2) og artikkel 73 i forordning (EU) 2019/2035, gjelder ikke krav om at merkene skal inneholde det unike registreringsnummeret til dyrets fødselsanlegg. De skal ha merker som inneholder dyrets identifikasjonskode. Verken dyrehelseforordningen eller noen av forordningene som skal gjennomføres i landdyrsporbarhetsforskriften krever at dyrs identifikasjonskoder skal inneholde det unike registreringsnummeret til fødselsanlegget. Det lå likevel i kortene at Mattilsynet hadde tenkt å foreslå en utfyllende nasjonal bestemmelse om dette i høring 2 av landdyrsporbarhetsforskriften.

Forordning (EU) 2021/520 artikkel 12 setter/viderefører visse rammer for konfigurasjon av identifikasjonskoden til storfe, sauer, geiter, dyr av kamelfamilien og hjortedyr. Det er at koden skal bestå av landskode etterfulgt av et unikt 12-sifret nummer. Vår vurdering er at dyrehelseforordningen artikkel 269(1)(e) gir rom for å lage utfyllende nasjonale bestemmelser om hvordan det 12-sifrede nummeret skal være bygd opp. Nåværende nasjonale bestemmelser krever at det 12-sifrede nummeret skal bestå av et nummer som identifiserer dyrets fødselsanlegg etterfulgt av et individnummer. Mattilsynets intensjon har vært å videreføre det samme prinsippet i landdyrsporbarhetsforskriften. Høringssvaret fra Animalia m.fl. tilsier imidlertid at en stor del av husdyrnæringen ønsker at det 12-sifrede nummeret i identifikasjonskoden til dyr skal inneholde et nummer som identifiserer dyrets eier snarere enn et nummer som identifiserer dyrets fødselsanlegg. Å imøtekomme et slikt ønske krever etablering av et nytt system for registrering og nummerering av dyreeiere. Et slikt system er ikke noe EØS-statene/myndighetene er pålagt å ha etter det nye dyrehelse-regelverket. Det er heller ikke noe Mattilsynet uten videre kan påta seg å opprette/drifte. Vi vil imidlertid vurdere om det inntil videre går an å imøtekomme ønsket til Animalia m.fl. til en viss grad ved å kreve at dyreholds-ID, som er et identitets-/registreringsnummer vi tildeler driftsansvarlige for storfe, sauer eller geiter, skal inngå i identifikasjonskoden til dyr av disse artene. En slik løsning vil sikre at koden viser hvem som var ansvarlig for dyret ved fødselen. Derimot vil ikke koden vise hvem som er ansvarlig for dyret dersom det senere overdras til en ny driftsansvarlig. En slik løsning vil heller ikke sikre at identifikasjonskoden til dyret viser hvilket anlegg dyret er født på. Da blir ikke Dyreholds-ID registreringsnummer/identifikator for anlegg der storfe, sauer eller geiter holdes. Når driftsansvarlige for eksempel skal registrere flytting av storfe, sauer eller geiter fra et anlegg til et annet, vil de inntil videre måtte bruke prod8 som registreringsnummer/identifikator for anleggene.

Vi har overfor husdyrnæringen uttrykt skepsis mot å videreføre det nåværende nasjonale kravet om at sauer, geiter, dyr av kamelfamilien og hjortedyr, som overføres til et nytt dyrehold/en ny driftsenhet i Norge, skal merkes med et hvitt øremerke i tillegg til identifikasjonsmerket eller -merkene dyret skal påsettes ved fødselen og som inneholder dyrets identifikasjonskode. Skepsisen beror på at det hvite øremerket inneholder opplysninger som kan forveksles med dyrets identifikasjonskode. Vi er redd viktige opplysninger om dyret feilaktig kan bli journalført under koden på det hvite øremerket og gå tapt når dyret overføres til et nytt dyrehold og merkes med et nytt hvitt øremerke med en ny kode. Vi er også redd for at viktige opplysninger, som er journalført om dyret under dyrets identifikasjonskode, ikke blir knyttet til dyret fordi f.eks. slakteriene feilaktig tolker koden på/i det hvite øremerket til å være dyrets identifikasjonskode. Vi vil likevel vurdere om ordningen med hvite øremerker bør videreføres.

Som Animalia m.fl. påpeker, krever forordning (EU) 2021/520 (tidl. SANTE/7292/2020) artikkel 3 at driftsansvarlige skal rapportere opplysninger om forflytning av storfe, sauer, geiter og svin og at dette også gjelder opplysninger om forflytning av dyr til og fra fellesbeiter. Vår vurdering er at det nye regelverket ikke vil bli til hinder for at den driftsansvarlige for dyr

på et fellesbeite kan være samme person som den som er driftsansvarlig for dyrene på anlegget hvorfra dyrene ble flyttet til fellesbeitet. Vi ser for oss å komme tilbake med utfyllende nasjonale bestemmelser om hvilke opplysninger som skal rapporteres i høring 2 av landdyrsporbarhetsforskriften.

2. Kommentarer til bestemmelser om sporbarhet av hestedyr

Høringsinstansens syn.

NHS bemerker at ansvaret for passutstedelse kun legges til myndighetene, ikke til stambokfører som tidligere. Myndighetene kan delegerer ansvaret for passutstedelse til andre organer. Nåværende bestemmelse om at stambokfører har rett til å utstede hestepass for sin rase videreføres ikke. Ved en slik endring i ansvaret for passutstedelse, er det viktig at det er god dialog med de passutstedende organer som fins i dag, om hva dette innebærer i praksis. Det er varslet at det må gjøres endringer i passenes layout for å oppfylle forskriftskravene fra slutten av januar 2022. Dette vil medføre kostnader for de som utsteder pass. Siden ansvaret for passutstedelse kun legges til myndighetene, vil det være naturlig at det også ses på dekning av kostnader forbundet med etterlevelse av forskrifts-/forordningskrav for de evt. passutstedende organer som gjør dette på oppdrag for myndighetene. NHS anbefaler sterkt at dagens ordning der de passutstedende organ som er godkjent for dette i dag, får fortsette med dette. Alternativt bør all passutstedelse samles hos en aktør.

NHS bemerker at eieropplysninger skal inngå i det utvidede formatet av passet. De spør om disse opplysningene må stå i innbundet del av passet, eller om de kan ligge ved som et eget dokument. NHS benytter i dag egne eiersertifikat der hestens identitetsopplysninger (UELN, mikrochip og stamtavle inngår.). NHS spør også om det er opp til passutsteder eller eier å bestemme om et dyr skal ha pass i utvidet format eller ikke.

NHS ser et behov for å kunne tilby veterinærer som skal beskrive farge og signalement på hester kurs/veiledning i dette. Dette jobber de med å få på plass både i skriftlig form og i en digital variant. Konturdiagram bør være første prioritet, men vi ser at foto av hesten kommer inn som et alternativ til å beskrive hesten, dette bør i så fall være et supplement. Det jobbes også med flere app-løsninger i andre europeiske land som kan registrere signalement og lage digitale helsekort og hestepass. Dette vil også være supplement til det fysiske hestepasset som skal følge hesten.

NHS spør om når det er nødvendig å sende inn passet for oppdatering? De mener at dersom hesten tas ut av matkjeden, kastreres, dør, endrer signalement etc., så involverer det at veterinær kan skrive dette inn i passet og stemple, og rapportere inn til passutstedende organ, uten at passet må sendes inn. NHS mener det bør tilstrebes at passet i størst mulig grad følger hesten. De er kjent med at det hos enkelte passutstedende organ også sendes ut klistrelapper som kan settes inn i passet med oppdaterte opplysninger, f. eks eieropplysninger eller resultater fra konkurranser etc.

NHS viser til at det blir krav om at injiserbare transpondere (mikrochip) må være godkjent av Mattilsynet. De går ut fra at de typer av slike som er på markedet i dag, oppfyller de krav som skal stilles, men om ikke, vil det også kunne bety merkostnader for passutstedende instanser som kjøper dette inn ved at de evt. må bytte ut.

NHS viser til at det ved høring av endringer i Matloven ble gitt uttrykk for at dyrehelseforordningen gir medlemsstatene mulighet til å unnta visse kategorier av dyrehold som utgjør en uvesentlig risiko fra registreringskravet, samt at underliggende regelverk om hvilke dyrehold som kan unntas er under arbeid i Kommisjonen, jf. forordningen artikkel 85 og 86. Det ble også gitt uttrykk for at det kunne være aktuelt for Norge å unnta private dyrehold fra registreringsplikten, for eksempel staller med få hester eller hold av minigris. NHS mener dette vil være et viktig moment å ta stilling til i forhold til nasjonale bestemmelser når det

gjelder registreringsplikt for driftsansvarlige på staller med få hester.

NHS bemerker at det nye regelverket utløser flere behov for å utvide/oppdatere det nasjonale hesteregisteret. De mener kostnadsestimatet som er gitt i høringsbrevet ikke dekker alle oppdateringsbehovene og derfor er for lavt.

Mattilsynets vurdering.

Som NHS bemerker, var det i SANTE/7004/2019 lagt opp til at ansvaret for passutstedelse i sin helhet skulle tilligge myndighetene. Dette ble imidlertid ikke vedtatt. I den vedtatte forordning (EU) 2021/963 beholder stambokførere og hestesportsorganisasjoner retten og plikten til å utstede pass til registrerte hestedyr. Passene de utsteder skal imidlertid utleveres via myndighetene, med mindre de blir delegert myndighet til å utlevere passene selv. Ellers tar vi med oss NHS sine synspunkter på hvem som bør ha myndighet til å utstede pass med oss i det videre arbeidet med å lage utfyllende nasjonale bestemmelser om passutstedelse som skal høres i høring 2 av landdyrsporbarhetsforskriften.

Som NHS bemerker, skal utvidede pass inneholde et avsnitt IV for innsetting av eieropplysninger. Det går fram av forordning (EU) 2021/963 artikkel 17(1)(b). I artikkel 34 i samme forordning er det fastsatt hvem som skal fylle ut dette avsnittet. I samme artikkel gis de unntak fra å sette inn eieropplysningene i avsnitt IV hvis de isteden gir dem i form av et eiersertifikat eller et registreringskort. Vår forståelse er at unntaket ikke innebærer at avsnitt IV kan utelates fra et utvidet pass, men at avsnittet ikke trenger å fylles ut. I artikkel 18 og vedlegg II del 2 er det fastsatt tekniske krav til pass. Vi forstår disse slik at avsnittene I, II og III må være bundet sammen. Avsnittene IV-X trenger ikke å være bundet sammen med avsnittene I-III, men de må være bundet sammen med hverandre. Hvis passet består av to deler, skal avsnitt IV i den delen som inneholder avsnitt IV-X innledes med en rubrikk der dyrets unike kode oppgis. Det er for å relatere den delen av passet til den delen som inneholder avsnitt I-III. Denne rubrikken kreves ikke dersom avsnitt I-X er bundet sammen til et udelelig hele. Det går fram i en merknad i avsnitt IV i passmodellen i vedlegg II del 1.

Hvorvidt pass skal utstedes i standardformat eller utvidet format avhenger av om hestedyret er et registrert dyr eller ikke. Til registrerte hestedyr skal det utstedes utvidede pass. Det går fram av artikkel 22 nr. 2 og 3 i forordningen. Til andre hestedyr skal det utstedes pass i standardformat. Det går fram av artikkel 22 nr. 1 i forordningen.

I SANTE/7004/2019 var det lagt opp til at myndighetene kunne tillate foto som alternativ til konturdiagram i passet. I den vedtatte forordning (EU) 2021/963 er myndighetenes mulighet til å tillate dette blitt begrenset til å gjelde dyr med spesielle fargeavtegninger, f.eks. sebraer, i lukkede anlegg. Dermed antar vi at NHS sitt ønske om at bruk av foto som alternativ til å beskrive hesten bare skal være et supplement, er imøtekommet.

Det følger av forordning (EU) 2021/963 artikkel 29(2)(a) at den driftsansvarlige straks skal sende inn passet for oppdatering dersom dyret ikke lenger skal anses som beregnet til humant konsum. I høring 2 av landdyrsporbarhetsforskriften vil Mattilsynet ventelig foreslå unntak fra denne plikten dersom dyret behandles med legemidler det ikke er tillatt å bruke til hestedyr beregnet til humant konsum og den behandlende veterinæren skal oppdatere del II i avsnitt II i passet iht. artikkel 39(2). Videre følger det av forordning (EU) 2021/963 artikkel 29(2)(b) at den driftsansvarlige skal sende inn passet for oppdatering innen 7 dager dersom dyrets identifikasjonsmerking endres eller det utstedes valideringsmerke eller lisens til dyret. Artikkel 29(2)(b) indikerer også at den driftsansvarlige skal sende inn passet for oppdatering innen 7 dager dersom han/hun overtar eierskapet til dyret. Dette rimer likevel ikke med innledningen til artikkel 29(2)(b) som sier at plikten til å sende inn dokumentet gjelder ved behov for oppdatering i avsnittene I-III i identifikasjonsdokumentet. Eieropplysninger skal ikke gis i noen av disse avsnittene, men i avsnitt IV. At identifikasjonsdokumentet skal holdes oppdatert med opplysninger om eierskap gjelder bare dersom nasjonal lovgivning krever det.

Det går fram av artikkel 29(1)(d). Per i dag omfatter ikke norsk lovgivning krav om eieropplysninger i passet. Vi kommer derfor til at artikkel 29(2)(b) ikke forplikter den driftsansvarlige til å sende inn identifikasjonsdokumentet for oppdatering av eieropplysninger.

Forordningen krever ikke at passet må sendes inn hvis det er behov for å oppdatere delene IV-IX, men vi kan ikke utelukke at vedkommende stambokfører/hestesportsorganisasjon kan komme til å kreve det i regler de fastsetter etter forordningen artikkel 29(3).

Når et hestedyr dør, skal ikke passet sendes inn for oppdatering. I visse tilfeller skal det imidlertid returneres til den som har utstedt det. Det gjelder hvis passet er utstedt før forordningen trer i kraft. Det gjelder også hvis dyret dør eller går tapt uten å være slaktet for konsum. Dette går fram av artikkel 27(1)(c)(ii) og (2) i forordningen.

Det nye regelverket viderefører nåværende tekniske krav til injiserbare transpondere til hestedyr. Vi kan ikke helt utelukke at fabrikantene kan komme til å kreve høyere pris for transponderne for å dekke inn eventuelle kostnader de får som følge av at transponderne må godkjennes av Mattilsynet, men prisøkningen blir neppe vesentlig.

Vi noterer oss NHS sitt ønske om å vurdere unntak fra kravet om registrering av anlegg for hold av hestedyr, men p.t. har ikke Kommisjonen utarbeidet gjennomføringsrettsaker som beskriver hvilke typer av anlegg det er mulig å fritta fra registreringskravet. Å fremme forslag om unntak fra registreringskravet blir aktuelt først når det foreligger en slik gjennomføringsrettsakt.

Kommentarene fra NHS om kostnadene ved utvidelse/oppdatering av det nasjonale hesteregisteret er fulgt opp ved at det er foretatt en grundigere kostnadsberegning etter at forordning (EU) 2021/963, som var under arbeid på høringstidspunktet, ble ferdigstilt og vedtatt i EU.

3. Kommentarer til bestemmelser om sporbarhet av rein

Høringsinstansens syn.

NRL understreker at reindriften er en spesifikk samisk næring og kulturbærer som norske myndigheter har et særskilt ansvar for å verne om, både nasjonalt og internasjonalt. Statens arbeid med å beskytte og ivareta urfolks kultur og rettigheter er sentral del av Norges internasjonale engasjement i forhold til menneskerettigheter. Menneskerettighetene utgjør også generelle prinsipper innenfor både EU- og EØS-retten, og hvor samiske interesser utgjør tvingende allmenne hensyn innenfor EØS-pilaren. Med dette som bakgrunn, skal norske myndigheter påse at gjennomføring av EØS-forordninger ikke innskrenker reindriften tradisjonelle driftsform og rettigheter. Dette gjelder alle sider ved driften som blant annet omfatter oppføring av permanente og midlertidige gjerdeanlegg, reinsamling, forflytning, tradisjonell merking av rein m.m. Når det gjelder merking av rein, er NRL tilfreds med at det i forordning (EU) 2019/2035 art. 74 framgår at de tradisjonelle øremerkene er anerkjent som tilstrekkelig identifisering av rein. Utover dette forutsettes det at forskriften ikke fører til innskrenkninger ved noen sider av reindriftsutøvelsen, herunder økt byråkratisering i fbm med registreringsarbeid, merutgifter m.m.

Mattilsynets vurdering

Vi er enige med NRL i at forordning (EU) 2019/2035 art. 74 gir rom for å la rein bli identifisert med reinmerke i tråd med reindriftsloven. Ellers tar vi kommentarene deres med oss i videre arbeid med nasjonale og utfyllende nasjonale bestemmelser som skal høres i høring 2.

4. Kommentarer til bestemmelser om sporbarhet av fugler av papegøefamilien

Høringsinstansens syn.

NZB ber Mattilsynet utnytte handlingsrommet i SANTE/7292/2020 til å sikre at eventuelle praktiske endringer i merkekravene for papegøyefugler tar hensyn til merkekrav som allerede finnes i CITES-forskriften og Miljødirektoratets forvaltning av disse. NZB forventer også at Norge forskyver ikrafttredelse av forordningen til oktober, slik EU gjør.

Mattilsynets vurdering

Det følger av forskrift 15. juni 2018 nr. 889 om innførsel, utførsel, besittelse mv. av truede arter av vill fauna og flora (CITES-forskriften) § 27 og vedlegg 3 at fugler av papegøye-familien, som er oppført i vedlegg 1 liste A, skal merkes med fotring og/eller microchip-transponder. Med mikrochiptransponder menes her en entydig nummerert ikke-modifiserbar transponder som er i overensstemmelse med ISO-standardene 11784:1996 (E) og 11285:1996 (E). Det går også fram at alle eksemplarer av arter som er født og oppdrettet i fangenskap skal ha en entydig merket sømløs lukket ring om beinet. For fugler født i Norge skal fotringen ha bokstavene «NTL» stående foran ringnummeret. Bestemmelsene i CITES-forskriften synes å være forenlige med forordning (EU) 2019/2035 artikkel 76, som åpner for bruk av både fotring og godkjent injiserbar signalgiver (= mikrochiptransponder) som identifikasjonsmerker til fugler av papegøyefamilien. Bestemmelsene i CITES-forskriften synes også å være forenlige med de tekniske kravene til fotringer og injiserbare signalgivere i forordning (EU) 2021/520 artikkel 10. Trolig er det en trykkfeil i CITES-forskriften når den viser til ISO-standard 11285:1996. Det riktige skulle nok vært 11785:1996, som gjelder radiofrekvensidentifikasjon (RFID) av dyr. CITES-forskriftens krav om bokstavene «NTL» foran ringnummeret på fotringer, kunne muligens kommet i konflikt med kravet i forordning (EU) 2019/2035 artikkel om at fotringer skal inneholde dyrets identifikasjonskode. Dette kravet i forordningen er imidlertid i ferd med å bli endret til at fotringen skal inneholde en alfanumerisk kode. Det følger av en endringsforordning (C(2021)6725) som ventelig skal høres i høring 2 av landdyrsporbarhetsforskriften. Derfor blir det neppe et problem om fotringer inneholder bokstavene NTL foran ringnummeret.